

Ezda'nın Çocukları

Ezda'nın Çocukları

Sewe

Ezda'nın Çocukları
Sewe Ünal

Editör
Zerrin Oktay

Kapak Resmi
Sewe Ünal

Kapak Tasarım
Sewe Ünal

Birinci baskı 2016
İkinci baskı 2024

Web: www.seweart.com
E-Mail: seweart@hotmail.com
GSM: 0032483060082

© Bu kitabın ikinci basım 2024 yayın ve tüm görsel hakları
Sewe Sevim Ünal'a aittir, yazarın izni olmadan kullanılamaz,
çoğaltılamaz.

Yetmiş üçüncü defa
Sıcak bedenler düşerken toprağa
Ölümden kaçır çıplak ayaklar
Silahın ucunda kanla yıkanır öfke
Bir çocuk çığlığı saplanır kara toprağa

*Ey Âdemin kanlı soyu, yaratılan tüm mahlûkatın en soysuzu
insan!*

*Döktüğünüz kanların suladığı yeryüzüne mahkûm edildiğinizi
bilmiyor musunuz?*

Ayaklanma

Bir süredir Xanasor ilinde yaşayanların silahlarını topluyorlardı. Gruplar halinde mahalleleri dolaşp herkesin silahını teslim etmesini istiyorlardı. Kimse peşmergeleri düşman olarak görmüyordu. O nedenle kent sakinlerinin bir kısmı itiraz etmeden silahlarını teslim ediyor, diğerleri ise karşı çıkıyorlardı. O gün iki kişiydiler. O mahalleye gelme nedenleri silah toplamak değildi. İriyarı, uzun boylu olanı, özellikle seçilmiş olan bir evin ahşap kapısını tekmeleyerek açtı ve içeriye daldı.

“İşte buradasın!” diye bağırdı. Atılıp yer sofrasındaki genç adamı yakasından kavradığı gibi doğruca dış kapıya sürükledi. Yer sofrasında oturan diğerleri ne olup bittiğini anlamaya fırsat bile bulamamışlardı. Kalkıp artları sıra dışarıya çıktılar.

“Bırakın beni. Ne istiyorsunuz benden?” diye çıkıştı genç adam.

“Köy köy gezip ‘Silahlarınızı peşmergeye teslim etmeyin.’ diyormuşsun. Sen kimsin de peşmergeye karşı geliyorsun?” Genç adamı öfkeyle yere itti.

Diğeri sendeleyip düşerken babasına seslendi, “Baba, baba, ötekilere haber ver! Bu peşmerge beni öldürecek.”

Peşmerge dönüp silahını yaşlı adama doğrulttu.

Yaşlı adam, “Bırakın oğlumu, ne istiyorsunuz ondan? Size silahlarını teslim etmek istemeyen birçok köylü var. Bırakın oğlumu.” dedi yalvarırcasına. Tam o sırada ellerinde taş ve sopalarla bir grup adam daldı sokağa.

“Bırakın onu!” diye bağırdı en öndeki. Belli ki liderleriydi.

Peşmergeler silahlarını gelenlere doğrultup bir adım geriye gittiler. Kalabalık gelip çevrelerini sardı. Genç adam hızla kalkıp doğruldu. Gelenlere bakarken gözlerinin içi gülüyordu.

“Bırakın silahlarınızı, çekip gidin buradan, size verecek silahımız yok.” diye sesini yükseltti lider olan. Kalabalık biraz daha yaklaştı, peşmergeleri çepeçevre sardı.

“Çekin gidin buradan!” diye bağırdı kalabalıktan biri daha.

“Gidin buradan.” dedi bir başkası.

“İşid döllerine gidin siz. Onlarla anlaşmışsınız.”

“Vermeyiz silahlarımızı.”

Sesler birbirine karışarak yükseldi. Derken, bir el silah sesiyle herkes sustu.

Genç adamın gülen gözleri kapandı. Çiçeği burnunda taze gelinin çılgınlıkları, yerde yatan kocasının üzerine örtü oldu.

Baran ve Merxas

Kalbi yerinden çıkacakmış gibi atıyordu. Neresiydi burası? Sis olmasaydı nerede olduğunu anlayacaktı ama sis vardı. Göz gözü görmüyordu. Ellerini ileri uzatıp kör misali, ufak adımlarla ilerledi. Tam o sırada kesik bir erkek başı yuvarlanarak gelip az ötesinde durdu. Gözleri yuvalarından çıkarcasına irileşti. Midesi kalktı, birkaç kez öğürdü. Bakışlarını ondan ayırmadan, yavaş yavaş uzaklaştı. Derken sis kesik başı yuttu. Tir tir titriyordu. “Neredeyim?” diye söylendi ağlamaklı bir sesle. Tekrar ellerini ileriye uzatarak ilerlemeye devam etti. Çıkmalı, kurtulmalıydı oradan. Biraz daha ilerlese sisten çıkacakmış gibi bir his vardı içinde.

“Baba! Neredesin?”

“Rudenia, yavrum... Sesime gel, buradayım.” diye haykırdı Merxas.

Kızını görmek için deli gibi etrafına bakındı ama göremiyordu. “Rudenia, Rudenia.”

“Buradayım baba.” Kızı ansızın yanı başında belirdi. Ona doğru atılıp sarılmak istedi fakat çocuk buhar olup sise karıştı. Ürpererek önce kollarının arasındaki boşluğa, sonra dönenip etrafına baktı. Aklını kaçırarak gibiydi. Var gücüyle bağırdı.

“Rudenia, Rudenia...”

“Merxas uyan! Rüya görüyorsun Merxas, uyan.” Seslenen Adar’dı.

Ter içinde uyandı. Hızlı hızlı soludu. Nefesi normale dönünce yorganı kenara fırlatıp attı. Çevik bir hareketle yataktan kalkıp kızın

odasına koştı. Döşeğin başucuna, yere çömeldi. “Oh, uyuyor.” dedi. “Şeyh Adî korusun seni yavrurum.” Derin bir nefes alıp banyoya gitti. Buz gibi suyu art arda yüzüne çarptı. Sonra yatak odasına döndü. Karısının şaşkın bakışları altında geçip karyolaya oturdu.

“İyi misin? Bir bardak su ister misin?”

“Hayır, sağ ol. Kötü bir rüya gördüm.” dedi. Hâlâ rüyanın etkisindeydi.

“Yarın yola çıkacağız, ondandır.” dedi kadın.

“Ondandır... Kalkmak için çok erken.” dedi ve geçip yatağa girdi.

Karısı yorganı üstüne çekip sırtını döndü. Merxas’ın gözüne uyku girmiyordu. Sırtüstü uzanıp bakışlarını tavana dikti. Sıkıntıyla içini çekti. Gözlerini yumup bir süre öylece bekledi. Uyuyamayacağını anladı ve tekrar kalkıp çocukların yattığı odaya girdi. Kızının döşeğinin kıyısına çöktü, eğilip yüzünü nakışlı yorgana gömdü. Bir hıçkırık gelip boğazına takıldı. Gözlerine hücum eden yaşları elinin tersiyle silip kalktı.

Odadan çıkacakken bir süre; uzun kıvrık kirpiklerine, al yanaklarına, dağılıp yarı çözülmüş, sarı saçlarına, yorganın dışındaki narin ayaklarına uzun uzun baktı ve dönüp çıktı. Salona geçip ocağın başına bağdaş kurup bir süre oturdu. Ne yapacaktı, nasıl yapacaktı? Yolda çocukların başına bir iş gelirse, ya geride bıraktıklarına bir şey olursa... Titreyen elleriyle cebinden mendilini alıp önce gözlerini, sonra burnunu sildi. Kuşağından çıkardığı tütün tabakasından, nasırlı ve yer yer çatlamış parmaklarıyla sigarasını döke saça sardı. Hızla yakıp derin bir nefes çektikten sonra koyu

kahverengi şalvarına dökülen tütünü elinin tersiyle ocağın kara ağzına silkeledi.

Dışarıdan gelen tıkırtıyla pencereye gitti. Perdeyi hafifçe çektikten sonra kapının önüne baktı.

Tam o sırada bir karartı belirdi. “Sırasıydı inat etmenin.” diye söylendi gölge, “Haydi bakalım geç, seni bağlayayım.”

Merxas, bir süre karartıyı merakla izledikten sonra dış kapıya çıktı. “Hayırdır hemşerim.” dedi sesini çok yükseltmeden.

“İyi akşamlar.” diye yanıtladı diğeri. “Sen Merxas olmalısın, öyle değil mi?” Eşeği az ileride, bahçe parmaklığına bağlayıp geri geldi.

“Benim.” diye yanıtladı Merxas. “Siz kimsiniz?” Adama doğru bir adım atıp dolunayın aydınlattığı yüzüne dikkatle baktı.

“Ciwan dayı gönderdi beni. Haberiniz vardır. Size rehberlik yapacağım.” dedi Baran, elini tokalaşmak üzere uzatırken. Merxas, Baranla tokalaştıktan sonra dış kapıyı açıp içeriye davet etti. “Hoş gelmişsin Baran heval. Buyur, buyur.”

“Sağ ol Merxas heval. Geç bir saatte geldim, seni de rahatsız ettim. Amacım eşeği bırakıp gitmekti. İki gün sonra yola çıkacağız ya, onu bırakacak bir yer bulamadım. En iyisi sana getireyim diye düşündüm.” diye açıkladı. Gitmek üzere dönecekken, “Benim de uykum kaçtı.” dedi Merxas.

“O zaman dışarıda oturalım.” diye önerdi rehber. Diğeri içeriden bir tabure getirip dışarıdaki taburenin yanına bıraktı. “Buyur Baran heval.” dedi eliyle tabureyi göstererek. Baran geçip oturdu. “Demek Ciwan dayının yeğenisin. Çok severim, benim de dayım gibidir.” dedi gülümseyerek.

“Öyle. Peki sen kimlerdensin, buralardan mısın?” diye sordu Merxas ilgiyle. Kendisi de geçip oturdu. Baran gözleriyle çevreye şöyle bir baktı. “Musul’un Kahtaniye kasabasındanı.” dedi. “Demek o taraftansın ha? Sizin o taraflar bir zamanlar çok karışmıştı. Ailen orada mı yaşıyor?”

Merxas, Baran’ın değişen yüz ifadesinden bir şey anlamadı. Sözlerine devam etti. “Kahtaniye’de hiç tanıdığım yok ama Musul’da yaşlı bir amcam var.” diye sürdürdü sözlerini. “Baban ne iş yapıyor?”

“Dua Halil Esved adını duydun mu?” diye sordu Baran fısıldarcasına ve derin bir nefes aldı. Merxas bir süre hatırlamaya çalıştı. Duyduğu isim hiç yabancı gelmiyordu. Derken, “Şu Müslüman gençle evlenen kız mı?” diye sordu.

“Evlendi mi bilmiyorum. Sonrası çok kötüydü. 2007 baharıydı... Olaydan dolayı kasaba çok karıştı. O kızı, ailesi bir şekilde ikna edip geri getirmiş. Sonrası malum... Törelere kızı yaşatmadı. Araplar bunu mazeret olarak kullanıp ayaklandılar. Bu olay Musul’a bağlı, kutsal Ninova’nın bir kasabası olan Bahşika’da gerçekleşti. Derken bölgedeki Sünniler ayrı,- Müslüman olmayan kesimleri ayrı nedenlerle hareketlendi. Ardından Sünnilerin yürüttüğü sistemli katliamlar başladı.” Baran, tekdüze bir sesle anlatmaya devam ederken Merxas sözünü kesti. “Ah kardeşim. Sen bunlara tanık mı oldun?” diye sordu üzgün bir sesle.

Baran, bir an ona anlam yüklü gözlerle bakıp kaldığı yerden devam etti.

“Toplamda iki bin dolayında insanın öldüğü saldırılar içinde en büyük kaybı Cizre ve Kahtaniye kasabaları verdi. Sırf bu iki Ezidi

kasabasında toplam sekiz yüz civarında insan hayatından oldu.” dedi ve yutkundu. Durgunlaştı. Bir süre sessiz kalırken yüz ifadesi değişti ve çatallanan bir sesle, “Bütün ailemi Kahtaniye’de katlettiler.” dedi. Gözleri doldu. Burnunu çekip sustu.

Merxas ne yapacağını şaşırmişti. Katliam yapıldığını biliyordu. Vaktiyle haberlerden takip etmişti ama ilk kez o olayla doğrudan bağlantılı olan biriyle yüz yüze konuşuyordu. İrileşmiş gözlerle onu izliyor, dudaklarından dökülen her kelimeyi dikkatle dinliyordu. “Bu bir vahşet!” diye mırıldandı.

Baran, usulca başını sallayarak onayladı. “Koca kasabada ve kasabaya bağlı tüm köylerde yakıp yıkmadıkları yer kalmadı. Çocuk, genç, ihtiyar demeden; insan ya da hayvan ayrımı yapmadan, önlerine çıkan her canlıyı öldürdüler.” Yutkunarak sustu.

“Sen nasıl kurtuldun?” diye sordu Merxas.

“Şans.” dedi. Acıyla gülümsedi. Sonra devam etti. “Hayatta kalan çok az kişiden biriyim. Ölülerin altında kaldım. Üzerimde yığınla ceset vardı. Saldırganlar çekip gittikten sonra o yığının altından sürünerek güçlkle gün ışığına çıktım. Bütün kasabayı mezara çevirmişlerdi.” Merxas, “Melek Tavus bize acısın.” diye mırıldandı. Konuğun anlattıklarını, kendi başına gelmişçesine derinlemesine dinliyordu. “Peki sonra ne yaptın?” diye sordu.

“Eve koştum. Önce kapının önünde küçük kardeşimin cansız bedeniyle karşılaştım.” Anlatırken o an tekrar gözlerinde canlandı. Zor olan hangisiydi; öyle bir olayı yaşamak mı yoksa takip eden yıllarda her tanıştığı kişiye anlatmak mı, bunun yanıtını kendisi de bilemiyordu. Her anlatışında yaşadığı cehennem anları gözünde tekrar canlanıyor, deşilen yarası bir türlü kabuk bağlayamıyordu.

Konuştukça geçer ya da zamanla geçer gibi telkinler hiçbir işine yaramamıştı. O akşam da Merxas'la tanışmıştı işte. Alışkın olduğu sorular yine birbiri ardınca karşısına çıkmıştı. Derin bir nefes alıp devam etti.

“Bu olaylar yaşanmadan bir saat kadar önce, ben evden çıkarken kardeşim arkamdan seslendi. O da benimle gelmek istedi.

‘Birazdan dönerim, sen bu saatte kapının önünde oynayacağına yatıp uyu.’ dedim.” Yeniden sustu ve “Keşke onu da alsaydım.” dedi, “Arkadaşlarım bekliyordu, onlarla biraz vakit geçirip gece yarısı olmadan eve dönecektim.” Eliyle gözyaşlarını sildi. “O gün, belki ölmemiştir diye bir umutla kardeşime sarıldım. Sırtında ve ensesinde kurumaya yüz tutmuş kan pıhtıları vardı... Nefes almıyordu. Kulağımı dayayıp kalbini dinledim... Sonra kalkıp eve girdim ama hiçbiri hayatta değildi. Hayatta olsalardı kardeşimi öyle kapının ağzında bırakmazlardı...”

Birer birer evin tüm odalarını aradım. Annem, babam, diğer kardeşlerim, yaşlı teyzem, herkes ölmüştü. Oradan kaçmak istedim ama olduğum yere yığılıp kalmışım. Kaçabilseydim koşarak oradan uzaklaşacak, yaşanan vahşetin üzerime çullanan izleri etrafa saçılıp kaybolacak ve bütün bunlar hiç yaşanmamış olacaktı. En azından bayılmadan hemen önce aklımdan geçen buydu.

Ayıldığımda, gün iyiden iyiye ışımış, her yer aydınlanmıştı. Hemen toparlanıp dışarıya çıktım. Yardım edecek birilerini aradım. Tek tek, bütün sokakları taradım. Girip çıktığım evlerin dış kapıları kırılmış, hepsi birer mezbahaya dönüşmüştü. Koşarak önceki akşam arkadaşlarla bulduğumuz yere gittim. Ne canlı ne ölü birini bulabildim.”

Anlatırken tıkanı ve bir süre sessiz kaldı. Merxas'ın samimi duruşundan etkilenmiş olmalıydı; başından geçenleri ilk kez bu kadar ayrıntılı anlatıyordu. İki adam taburelerinde hiç konuşmadan, öylece oturdular. Baran kendini biraz topladıktan sonra anlatmaya devam etti.

“Saldırganların baskınına uğradığımız o yere gittim. Belki dedim, benim gibi cesetlerin altında kalıp da kurtulan olmuştur ama yoktu.” diye bitirdi sözlerini.

“Kimse var mı, sesimi duyan yok mu? Ses verin. Hiç mi kimse kalmadı?” diye, sesi kısılana değin bağırmıştı. Kasabanın sokaklarında saatlerce dolaşmıştı. Ona yanıt verecek kimse kalmadığına kendini zor ikna etmişti.

Kasabadaki, aklını iyiden iyiye kaçırmakla yüz yüze geldiği o son birkaç saati Merxas'a bile anlatamadı.

Merxas kalkıp ivedilikle içeriden bir bardak su getirdi ve konuğuna uzattı. “Buyur heval.” derken elini omzuna koydu. Baran suyu içtikten sonra ona döndü, “Başımıza böyle bir şey daha gelmesini istemiyorsak engel olmalıyız.” dedi.

“Nasıl yapacağız?”

“Kendimize ait askeri birlikler kurarak.” diye yanıtladı rehber. Merxas elini saçlarında gezdirip bir süre düşünceli ona baktı. “Kendi birliklerimizi kurmak mı? Heval biz Ezidiyiz!”

“Civan dayı ile bu konuyu konuştum. O da benimle aynı fikirde. Sana başımdan geçenleri anlattım. İyi düşün. Aileni, yakınlarını korumanın günahı olmaz! Artık bu böyle gitmez. Ezidilik'te de bir şeylerin değişmesi gerekiyor.” diye yükseltti sesini ve ayağa kalktı.

“Benim gitmem gerekiyor, bir yere daha uğrayacağım. Siz

hazırlanın, ben iki gün sonra gelirim. Xanasor'a doğru yola çıkarız.” diye sözünü bitirdi. Merxas'la vedalaşıp uzaklaştı.

Rudenya

“Oturmanın zamanı değil.” diye mırıldandı Merxas. Hızla kalkıp mutfağa gitti. Birkaç patates çuvalı buldu. Onları erzakla doldurdu.

“Gidiyor muyuz Merxas?” diye sordu karısı. O da kalkmıştı. Mutfağın önünden geçip salona girdi. Adam onu duymadı. Çuvallara birkaç erzak daha atıp ağızlarını sıkıca bağladı. Alışık hareketlerle önce bıyıklarını, sonra poşusunu düzeltti, çuvalları alıp salona geçti.

“Sen de hazırlan ama önce ceketimi getir, çıkıp dışarıda dayımı bekleyeceğim.” dedi karısına, ağlamaktan kızarmış gözlerini kaçırarak. Kadın, onun gözlerine içi sızlayarak baktı. Adam yüzüne kilitlenmiş bakışlarından kurtulmak istercesine başını öteye çevirdi. “Ceketimi getir.” diye tekrarladı. Kadının gözleri doldu. Dokunsalar ağlayacaktı. Seri adımlarla gidip ceketini getirdi. “Halamlar da gelmedi. Merxas, ben kızımı tek başına bırakıp dağa gitmem!” dedi kaygılı bir sesle. Adam, ne diyeceğini bilemeden bir süre öylece süzdü onu sonra, “Merak etme, halamla eniştem birazdan gelirler. Üzülme, geri gelip onları alacağım.” dedi ve ardından çuvalları alıp dış kapının önüne çıktı. Elindekileri duvarın dibine bırakıp az ötedeki tabureye çöktü. Bir süre çevreyi seyretti. Başını yere çevirdi. Bakışları, tam ayakucunda, toza bulanmış parlak bir nesneye takıldı.

Eğilip aldı. Üfleyerek temizledi. Elinde tuttuğu kızının tokasıydı. Onu avcunun içinde sıktı, sıktı, ta ki canı yanana dek. Başını ellerinin arasına alıp düşüncelere daldı. Annesinin son gününü anımsadı. Gücü tükenmiş, kemikli ellerini uzatıp pencereden sızan cılız ışığı göstermiş, “Lanetli buralar... Onlar her yerde. Werehyenalar * her yerde. Kan emer onlar, ölüm getirirler. Git buralardan oğul, git.” diye fısıldamıştı zorlanarak.

O zamanlar annesinin ne demek istediğini anlamamıştı. Şimdiyse kan emicilerin ne olduğunu artık çok iyi biliyordu. Çevreleri onlar tarafından sarılmıştı. Haklıydı annesi, çok haklıydı. Sanki zamanın başlangıcından önce yaratıldığı söylenen Falak ** Cehennemin derinliklerinden çıkıp gelmiş; cenneti, dünyayı, hatta cehennemi yutup her şeye son vermek üzere harekete geçmiş gibiydi.

Ay ışığı yaklaşan adamın, siyah saçlarında parlayıp kavruk yüzünde gizemli gölgeler çizerek uzadı. Koyu yeşil parkası, kahverengi pantolonu, dağcılara özgü ayakkabıları toza bulanmıştı. Sessizce Merxas’a yaklaştı ve “Evlat?” diye seslendi. Merxas irkildi, korkuyla ayağa fırladı. “Dayı.” dedi şaşkın bir ifadeyle.

“Benim, benim. İyi misin, hazır mısınız?” diye sordu Ciwan. Yaklaştı, sarılarak selamlaştılar.

“Ne kadar iyi olabilirsek işte... Baran seninle gelmedi mi?” diye sordu.

“Demek Baran seninle tanışmaya geldi.” dedi Ciwan.

“Geldi. Şuradaki eşeği de o getirdi.” Az ileride otlayan eşeği gösterdi.

“İyi etmiş. O da az sonra gelecek. Ee, siz hazır mısınız?” Sesi kaygılıydı. O denli soğuk olmamasına rağmen koyu yeşil parkasının yakasını kaldırıp soğuktan korunmak ister gibi başını içine gömdü.

**Werehyenalar: Orta Doğu'ya ait mitolojik bir canlı.*

***Falak: Orta Doğu mitolojisinde dev bir yılan. Bir gün dünyanın sonunu getireceğine inanılır.*

“Ben hazırım da halamla eniştemi bekliyoruz. Biz dönene kadar kızın yanında kalmak için gelecekler.” diye açıkladı. “Oğlanlar henüz çok küçük; onları yanımıza alacağız.” diye ekledi ve yutkundu. Ne düşündüğünü gizlemek ister gibi başını öne eğdi, yüzü karanlığa gömüldü. Sonra başını kaldırıp gözlerini dağa çevirdi. Düşünceliydi, ellerini saçlarında gezdirdi.

“Haberler pek iyi değil Merxas. Xanasor'da peşmerge günlerdir silah topluyormuş. Pek çok mahalleyi silahsız bırakmışlar. Dün iki peşmerge silahların toplanmasına karşı olan bir genci vurmuş. Bir kişiyle bırakmazlar, bunun devamı da gelebilir, karşı çıkan daha nice gencimizi öldürebilirler.”

Merxas'ın gözleri büyüdü. “Buradakiler de silahlarını götürüp teslim ettiler. Kimsede tek bir silah kalmadı. Dayı, biz silahsız kendimizi nasıl koruruz? Peşmerge bize yardım etmeyecek. İşid kapıya dayandı dayanacak.”

“Meraklanma sen oğul, bizim de var bir planımız.” dedi. “Nasıl bir plan?” diye sordu Merxas. Ciwan, bir süre sustu, sonra usulca, “Anlatırım.” dedi. İyice çukura kaçmış gözlerini Merxas'ın yüzünden çekti. “Şimdi, kalın giysiler alın yanınıza. Dağa güven olmaz. Sağlam ayakkabılar da giyinin; yollar hayli çetin!” diye uyardı.

“Haklısın dayı.” dedi Merxas ve “Ben bir Adar’a bakayım.” diye ekledikten sonra dönüp başını dış kapıdan içeriye uzattı. “Adar! Adar, elini çabuk tut!” diye yükseltti sesini. Kadın, hızlı adımlarla dış kapıya geldi. “Tamam, bağırma. Kızı uyandıracaksın. Geliyorum.” diye fısıldadıktan sonra içeriden kapıyı örttü.

“Demek Xanasor’da durum o kadar ciddi? Bu durumda oraya gitmemiz doğru olur mu? Başka bir çözüm mü bulsak, ne dersin dayı?”

Adam, ellerini parkasının cebine sokup topuklarının üzerinde bir ileri bir geri sallandı sonra ona dönüp “Olmaz.” diye yanıtladı soğuk bir sesle.

“Xanasor güvenli değilse...” diyecek oldu Merxas.

Ciwan onun sözünü keserek, “Bu taraflardan saldırıya geçeceklermiş.” dedi. Tepkisini ölçmek ister gibi bir süre yeğenine baktı. Merxas, duydukları karşısında donup kaldı, nefesi kesilir gibi oldu. “Ne diyorsun dayı?” diyebildi.

“Ne yazık ki öyle... Bize ulaşan habere göre, Şengal’i hilal şeklinde kuşatarak geleceklermiş. Yani, ilk bu taraflardaki köylerin hepsine birden baskın yapacaklarmış.” Ciwan elini yeğeninin omzuna koydu. “Bu durumda Xanasor’a girmeleri uzun sürer.

Çok önceden amcamı arayıp durumu bildirdim. Bize silah ve adam sağlayacak. Onları alıp hızla geri gelmeliyiz ki buraları koruyabilelim. Başka çaremiz yok evlat.” dedi üzgün bir sesle. Merxas, evden tarafa kaçamak bir bakış attıktan sonra, “Adar duymasın.” diye fısıldadı. Taburenin üzerine çöktü.

Tam o sırada, “Ah, kör olasıca! Göz gözü görmüyor. Kuduruk köpek, peşime düştü sandım. Yakalasa parçalayacaktı.” diye

söylenerek nefes nefese gelip yanlarında durdu yaşlı kadın. Merxas kalkıp “Hala?” dedi.

Yaşlı kadın biraz soluklandıktan sonra, “Karanlık, göz gözü görmüyor.

Koşmak istedim ama şu bedene söz geçirmek ne mümkün.” Art arda yutkunarak, “Kör olasıca köpek de havlamasa olmazdı. Bağlı mıdır, değil midir bilemedim. Çok korktum.”

“Eniştem nerede, seni neden yalnız gönderdi?” diye sordu Merxas.

“Dur be oğul.”

“Hele gel, kapının kıyısındaki tabureye çök, dinlen biraz.” dedi Merxas. Kadının koluna girip tabureye kadar yürümesine yardımcı oldu. Kadın sızlanarak geçip oturdu.

“Enişten geç gelecekmiş; bir işi çıktı ama meraklanma, gelecek.” dedi. Sonra Ciwan’a dönerek onu dikkatle inceledi. “Peki, bu adam kimdir? Ciwan mı yoksa? Karanlıkta göremiyorum. Hele, sen de hoş gelmişsin kardeşim.” dedi ama adamın yanıtını beklemeden kalkıp yaşlı bedenini ağır ağır içeriye sürükledi.

Ciwan, “Hoş bulduk abla hanım, Melek Tavus sana sıhhat versin.” diye gülümseyerek seslendi ardından. Geçip kadının kalktığı tabureye oturdu. Merxas, karşısına geçip dizlerinin üzerine çöktü. Başı önde, “Diğer köyler ne durumdalar, silahlılarını bizim köy gibi peşmergeye teslim etmişler midir dersin?”

Ciwan, diğer köylerin de Girzek köyünden farklı olmadığını biliyordu. Onu daha fazla kaygılandırmamak adına, “Silahlanmışlardır elbette, silahsız olur mu?” diye geçiştirdi sorusunu. Elini kirli sakalına götürüp sıvazladı. Bakışlarını dağa

çevirdi. Tatsız bir şey yemişçesine yüzünü buruşturdu. “Allah korusun, Melek Tavus’un kanadı üzerimizde olsun, sabır versin bize. O çakal sürüsünün eline düşürmesin sevdiklerimizi... Tabii bizi de.” diye mırıldandı.

“Geceyarısını geçti. Rehber gelse de yola çıksak.” Yüreği gizli bir el tarafından sıkılıyor gibi hissediyordu Merxas. Sıkıntıyla başını çevirip çevresine bakındı.

“Az kaldı, gelir şimdi.” dedi dayısı.

İçi erzak dolu torbalarla kapıya çıkan kadını gören iki erkek sustu. Kadın elindekileri gelişigüzel, diğer çuvalların yanına bıraktı. Tekrar içeriye girip yarı uykulu çocuklarla geri geldi. Seri hareketlerle ayakkabılarını giydirip bağcıklarını sıkıca bağladı. En ufak oğlu uzun uzun esnedi. Elleriyle gözlerini ovaladıktan sonra annesinin eteğine yapıştı.

Kadın çocuklara kalın ceketler giydirip kaygılı bir sesle, “Dağlar soğuk olur şimdi. Hasta olmasalar bari... daha yeni iyileşmişlerdi.” diye yakındı. Ellerini çocukların saçlarında gezdirerek düzeltti, yanaklarından öpüp ikisini de babalarına doğru itti.

Kızını arkada bıraktığı için içi acıyordu, gözleri doldu. “Rudenyam, kızım...” diye söylendi. Yaşlar yanaklarından akıp gitti. Toparlanmalıydı, derin bir nefes aldı, gözyaşlarını kolunun yeniyle silip içeriye girdi.

Kızının yattığı odaya girip duvarın dibine oturdu. Başörtüsünü çekip aldı. Az ilerisinde yatan kızına baktı. Yüzünü dizlerine dayayıp hıçkırığa hıçkırığa ağladı. Merxas yatak odasının kapısında belirdi. Onu öyle görünce başını öne eğdi. Kapıyı usulca örtüp salondan bir tabure aldı ve dışarıya çıktı. Dayısının az ilerisine

koyduğu tabureye geip oturdu. En ufak oğlunu dayısının kucağından aldı. Diğeri gelip bağını babasının bacağına dayadı. Eğilip onu ptü.

“Ben bir su dökünüp geleyim.” dedi Ciwan. Uzaklaşan dayısının ardından bakarken, “Çare yok,” diye fısıldadı duyulur duyulmaz bir sesle,” Kaderimize boyun eğeceğiz.”

Bakışları sessizliğe gömülmüş evlere takıldı. Uyumadıklarını biliyordu. Bütün köy, muhtarın söylediklerine inanmıştı. “Korkmayın, peşmergeler bizleri koruyacak. Söz verdiler.” Ardından, “Bu sefer kimse bize dokunamayacak. Toprağımızı terk etmeyeceğiz. Yine de gitmek isteyen varsa, varsın gitsin!” demişti.

“Peşmergeler yardım etmezlerse ne olacak muhtar? Silahlarımızı topladılar. Kimsede tek bir silah kalmadı, kendimizi nasıl koruyacağız?” diye ıkışmıştı Merxas. Muhtar onu yanıtlamadan sözlerine devam etmişti.

“Kardeşlerim, bu toprak bizim. Gidersek kaybederiz. Kalırsak topraklarımızı vermemiş olacağız.” demişti. Her ne kadar çoğunluk muhtara inansa da bazıları eşyalarını yükleyip gitmişti. Kalanların, gün geçtikçe gerginlik ve korkuları artmıştı fakat topraklarını bırakıp gitmeyi gururlarına yediremiyorlardı.

Merxas, sıkıntıyla derin bir nefes alıp komşu evlere tekrar göz gezdirdi. Ne demişti dayısı? ‘Yetmiş iki defa kıyım oldu. Gelip yardım eden oldu mu? Hayır! Şimdi de olmayacaktır.’

Daha iki gün önce Baran’ın anlattıkları geldi aklına. İşte aynı şeyleri, hatta daha da kötüsünü yeniden yaşayabilirlerdi. Tüm bunlar ne senaryo, ne masal, ne de film. Hiçbir saldırıdan sağ ıkamamışlardı. Yüzlerce, binlerce Ezidi öldürülmüş, genç kızları,

çocukları köle pazarlarında satılmıştı. “Şimdi tarih tekerrür etmiyor mu, birilerinin gelip bizi kurtaracağına nasıl inanayım? Üstelik çevremiz dost görünen bunca düşmanla çevriliyken.

Evet, dayım haklı, Baran da. Birlik kurarsak...” diye söylendi kendi kendine. “Gidip Xanasor’daki silahları ve adamları alıp hızla dönmeliyiz.”

“Merxas, ne söylenip duruyorsun kendi kendine?” Ciwan pantolonun kemerini çekip sıkıştırdı, parkasını düzeltti. Endişeyle çevreye şöyle bir göz gezdirdi.

“Gün ışımadan dağa varmamız lazım. Xanasor’a da karanlık çökmeden varsak iyi olur.” dedi kaygılı bir sesle.

Merxas, çocukları dayısına bırakıp eve girdi. Gözleri ocağın başında uyuklayan halasına takıldı. Doğruca kızının yattığı odaya geçti. “Adar!” diye fısıldadı. Kadın, ağlamaktan şişmiş gözlerini ona dikti.

“Haydi kalk artık. Kendini bu kadar helak etme. Gelip kızı alacağım. Onu geride bırakacak değiliz ya.”

Kadın kalkıp başörtüsünün ucuyla gözyaşlarını sildikten sonra salona geçti. Kirli duvarda asılı fotoğraflara tek tek, uzun uzun baktı. Her birine okşamak istercesine uzattı elini. Adam odanın kapısını örtüp karısının yanına geldi. Elini kadının omzuna koydu. “Şunu yanına al.” dedi, işaret parmağıyla bir aile fotoğrafını göstererek.

Kadın, hızla, kocasının gösterdiği fotoğrafı çerçevesinden çıkartıp eteğinin cebine sıkıştırdı. Tekrar dönüp kızın yattığı odaya girdi. Yatağın başına çömeldi. Saçlarını okşayıp alnından öptü. Çocuk mırıldanarak diğer tarafa döndü. “Baban gelip alacak seni

güzel kızım, ciğerparem.” diye fısıldadı kızın başını okşarken. Kalkıp tekrar salona geçti.

Uyuklamakta olan yaşlı kadın, seslerini duyup gözlerini açtı. “Ne oldu, gidiyor musunuz?” diye sordu. Esnedi, elini dizine dayayıp kalkmaya yeltendi.

“Yok, hala sen rahatsız olma.” dedi Adar. Merxas’la birlikte eğilip yaşlı kadının avuç içini sırayla öptüler. “Hiç dert etmeyin, gelip sizi de alacağım.” dedikten sonra adam dönüp dışarı çıktı.

“Hala, Rudenya sana emanet. Kendine de ona da iyi bak. Enişteme selam söyle. Melek Tavus sizleri korusun.” dedi genç kadın ama dönüp çıkacakken birden durdu. Son bir kez, yüreği sıkışarak evin her köşesine bakarken gözleri doldu. İçinden yükselen ağıtı susturdu. Oysa hıçkırık hıçkırık, yana yakıla ağlamak istiyordu. Yutkunduydu, sonra dönüp hızla dışarı çıktı.

“Ciwan dayı geldim.” dedi Baran. “Haydi, yükleyin eşeği de gidelim. Yol uzun.” Nefes nefese kalmıştı. Temkinli bir şekilde çevreye şöyle bir göz gezdirdikten sonra olağan dışı bir şey olmadığına kanaat getirerek rahatladı genç adam. Eliyle alnında birikmiş ter damlacıklarını sildi, ardından belindeki tabancayı yokladı.

“Biz de seni bekliyorduk ama epey geciktin. Bu eşeği de iyi akıl etmişsin oğul.” dedi Ciwan.

“Yürüyerek geldim de ondan geç kaldım dayı.” diye yanıtladı rehber. Az ileride otlamakta olan eşeği yularından tutup torbaların yanına getirdi. Semerledikten sonra nakışlarla bezeli halı heybeyi üstüne oturttu.

Ciwan, “Merxas ile tanışmışsınız. Bu da eşi Adar ve iki oğlu.” dedi, yanındaki çocukları göstererek. “Ekip bu kadar.”

Merxas atılıp Baran’ın elini sıktı. “Hoş gelmişsin heval.”

Birlikte eşeği yükleyip gitmek üzere hazırladılar.

“Hazır mıyız?” diye sordu Ciwan.

Baran, başıyla onayladı. “Gidelim.” dedi. Yüklü eşeğin yularını çekip önlerine düştü. Seri adımlarla ilerledi. Bir ara durdu. Şal û sepik * üzerine taktığı Filistin şalını düzelitti. Yüzünde sıcak bir tebessümle cebinden çıkarttığı bir avuç kuruyemişi onlara pay etti. “Şimdi gidebiliriz.” dediyse de endişeli bakışlarla yeniden etrafı şöyle bir taradı. Gözü, evlerden birisinin perdesine takıldı, ancak perde telaşla örtüldü. “Köyde meraklı çok.” diye mırıldandı gülümseyerek.

İki adam çocukları sırtlayıp rehberin ardı sıra yola koyuldular. “Bu hep böyle güler yüzlüdür.” dedi Ciwan, rehberi işaret ederek. “Tabii, Allah yüzünü hep güldürsün, Melek Tavus ona uzun bir ömür nasip etsin ama insanın kaderi de güzel olmalı be oğul.” dedi bir an Merxas’a dönerek. “Bu çocuk çok çekti çok...” dedikten sonra sustu.

Önde ilerleyen genç rehberine baktı, “Biliyorum dayı, iki gün önce bize geldiğinde anlatmıştı.” dedi Merxas. Dayısı yutkundu. Derin derin içini çekip sustu. Bir süre konuşmadan yol aldılar.

Merxas dayısının hallerinden, Baran’ı düşündüğünü anladı. Üstelemedi. Bir süre sessizce yürüdükten sonra nihayet dağın eteklerine vardılar. Yukarı doğru giden tozlu, gri patikada ağır ağır ilerliyorlardı. Köy, gecenin karanlığında titrek bir mum gibi eriyip yiterken karanlık;

vahşi, kara bir yaratık gibi yutuyordu onları. Burunlarına dolan kekik, ıtır ve kuru ot kokularını içlerine çekerek yürüdüler. Merxas, son bir kez evini görebilme ihtimaliyle dönüp geriye baktı fakat göremedi. Sıcacık ocağını, yumuşak yatağını düşündü. Öfkeyle boşluğa savurdu tekmesini.

Her şeyin faturası onlara biçiliyor, her ateş çemberinden onlar geçiyordu. Kördüğümle sarılıydı hayatları; kaçacak yerleri yoktu. Yaşamlarını ölümlerle yarışarak kazanmak zorundaydılar. Hayatın kendisi acı, keskin bir tat gibi dillerine, boğazlarına yapışmıştı.

Nefes almaya dahi korkar olmuşlardı. Sanki derince soluklanacak olsalar canları daha çok yanacak, dünyaları daha da yıkılacaktı.

O gece daha önce hiç tüketmediği kadar sigara tüketmişti. Üst üste, yeni bir tane yakıyordu. Kurtuluşu tütündeymişçesine ince, ak zarlara sarıyordu sarı zehri. Aklından bunları geçirirken elindeki sigarayı yeniden ağzına götürüp dumanı içine çekti. Birkaç adım atıp durdu. Elindekini yere attı. Ayaklarının dibine düşen ateş, gecenin karanlığında parlayıp söndü. “Hızlı olmalıyım.” diye geçirdi içinden. Epey arkada kalmıştı. Oğlunu alttan sıkıca kavradı, iyice yerleştirdi sırtına, ondan sonra adımlarını sıklaştırıp dayısına yetiştirdi. Uzunca bir süre yan yana yürüdüler.

“Dayı!” diye seslendi Merxas.

Ciwan, soru dolu gözlerini sesin sahibine çevirdi.

“Yoruldu mu?” diye sordu nefes nefese. “Sırtındaki yükü, onca yol, dağ, taş demeden taşıyabilecek misin? Çocuğu Baran taşıyın, sen eşeği çek istersen.” Kendisi de sağ ayağını öne atıp elini beline destek yaparak durup soluklandı. Bir süre dayısının bir şeyler

söylemesini bekledi fakat Ciwan onu dinlemiyor, önde seri adımlarla ilerlemeye devam ediyordu.

**Şal û sepik: Peşmergelerin askeri kıyafeti.*
“Rahat yok bize.” diyerek içini çekti.

“Gecenin köründe neye bastığımızı görsek iyi olurdu ama yok, her yanımız kör karanlık. Akrepti, yıldı, çiyandı hep bu saatte çıkar.” diye yakındı Merxas. “Bilirsin gündüzün sıcağında bu mahlûkat saklanır. Biraz serinledi mi hepsi gizlendikleri yerlerden dışarıya çıkar.” Eliyle alnını silerken söylenmeye devam etti. “En kötüsü de bu karanlık... Göz gözü de görmüyor. Pusuya düşmezsek iyi.” En arkadan gelen Adar’a bir göz attı.

Ciwan, hiddetle ona döndü, sert bir el hareketiyle, “Haydi, yürü!” dedi, “Yakınmayı da bırak. Bak dolunay yükseliyor, birazdan her yer aydınlanır. Beni düşünme, yorulduğum yerde durur dinlenirim.” Sırtındaki yükü yukarı doğru iterek yerleştirdikten sonra sözlerine devam etti. “Baran tetikte! O yalnızca rehber değil, gerektiğinde bizi koruyacak kişi. Tehlike anında eşeği bırakabilir. Çocuğu nasıl bıraksın?” Sesi gergindi. Durup az soluklandı ve yeğenine döndü.

“Bize yakınmak yakışmaz oğul. Hele ki onca insanın hayatı pamuk ipliğine bağlıyken.” dedi ve yola devam etti. Merxas, utançla başını öne eğip sustu.

“Evet. Unutmamak gerek ki bu caniler,” nefesi kesildi, “katliam çıkartmak için hep bir neden bulurlar.” Elini sırtındaki çocuğun